

ГОТУЙСЬ

ЖУРНАЛ ❁ ПЛАСТОВОГО ❁ НОВАЦТВА

Ч. 9 (120)

ЛИСТОПАД

1966

„ГОТУЙСЬ”

Журнал пластового новачтва

“HUTUJS” — MAGAZINE
for Ukrainian Children

Видає Головна Пластова Булава

Редагус Колегія:

пл. сен. Леся Храплива,

ст. пл. Світляна Луцька,

ст. пл. Іриней Юрчук

Адреса Редакції:

LESIA CHRAPLYWA

158 East 7th St., Apt. 3A

New York 10009, New York

Адмініструє

Крайова Пластова Старшина
на ЗДА.

Адреса Адміністрації:

“P L A S T” Inc.

New York 10003, N. Y.

140-142 Second Avenue

Обкладинка роботи

Ніни Мудрик-Мриц

З М І С Т :

Посвячення пам'ятника Сірому	
Левові	2
Що пише Мишка-Гризикнижка?	4
Сестричка Мавка:	
В домівці після сходинок	6
Катря Червоняк:	
Подорож довкруги світу	7
Маруся Шевчук:	
Там, де країна квіток	11
Володимир Мацьків:	
Як Володко косив гречку	15
Дятель (переклав П. Комишан)	19

УВАГА!

УВАГА!

**ЧИ ВАШ РІЙ ВЖЕ ВІДНОВИВ ПЕРЕДПЛАТУ НА „ГОТУЙСЬ”
НА 1967 РІК?**

**ЦЕ ВЖЕ МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД — ЧАС ПОДУМАТИ ПРО
ВІДНОВУ ПЕРЕДПЛАТИ!**

**МІСЯЦІ ЛИСТОПАД ТА ГРУДЕНЬ ЦЬОГО РОКУ —
НЕ ЗАБУДЬТЕ ДОПОВНИТИ ВАШУ БІБЛІОТЕКУ
ЦЕ ДВОМІСЯЧНИК УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ КНИЖКИ!
НОВИМИ КНИЖКАМИ!**

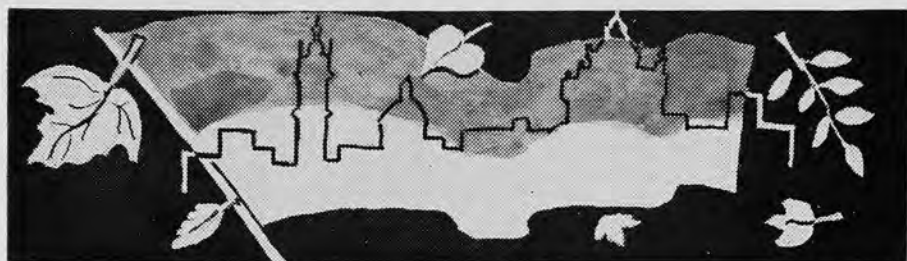
ГОТУЙСЬ

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА

Ч. 9 (120)

Листопад

1966

Ти куди глядиш, Бабусю,
Як настане листопад,
Як листки сухі несуться,
З вітром із дерев летять?

Нецікаво й оглядати:
Лиш летять собі — тай все!
Може тільки хочеш знати,
Як то вітер їх несе?

— Ой гляджу в вікно, внучата,
В пізню осінь в кожен рік,
Щоб у час той пригадати
Молодий, колишній вік.

Як мала я ще з кімнати
Биглядала на наш Львів,
Там ішли бої завзяті,
Кожен бився, як умів.

Там мій батько в однострою
Йшов на ворога у бій.
— Це за Україну, волю! —
Так казав мені малій.

То мені й сьогодні любо
Думати в осінній час:
В мазепинці і з тризубом
Ніби прадід серед нас.

І розказує цікаво —
Як мені був розповідь,
Про бої, про давню славу,
Як боролись ми за Львів.

І мені здається: бачу,
Як то ви: Тарас, Андрій
Вдягнете шапки козачі,
Український однострій.

Бачу я з вікна оцього
Де листки з дерев летять:
Ви йдете по перемогу! —
Як настане Листопад...

Мал. Наталка Горалевська

Пластунки й пластуни з Лос Анджелес, з далекої Каліфорнії над Тихим Океаном не могли прийхати на посвячення пам'ятника Сірому Левові. Та в той сам день і годину вони відбули в себе святочну збірку й молитву за Його душу. На світлині вони під церквою зі своїми Отцями.

**НАЧАЛЬНИЙ ПЛАСТУН
СІРИЙ ЛЕВ —
ПРОФЕСОР
СЕВЕРИН ЛЕВИЦЬКИЙ**

Так виглядає пам'ятник на могилі Начального Пластуна Северина Левицького, Сірого Лева та його Дружини у Боффало. Як бачите, на підставі хреста видніє з одного боку пластова лілея з тризубом, на другій — знам'я Українських Січових Стрільців. Сірий Лев був теж Український Січовий Стрелець і був у Львові у славний час листопада 1918 року.

ЩО ПИШЕ МИШКА-ГРИЗИКНИЖКА?

Дороге моє Новацтво!

Ой, радію, радію, в передні лапки плещу на radoшах, а задніми скачу, присюди танцюю. А чого радію, спитаєте?

Ого, я вже знаю, чого! А Ви ще досі про це не знали? Об'єднання Працівників Дитячої Літератури проголосило Двомісячник Української Дитячої Книжки. А що це за диво, спитаєте? Це такий час, що в ньому Об'єднання Працівників Дитячої Літератури буде видавати більше книжечок для Вас, книгарі будуть більше тих книжечок продавати, Ваші Батьки більше їх купувати, а Ви — більше читати. А триватиме це два місяці (тому й зветься „Двомісячник“) — листопад та грудень цього року. Це певно не значить, що 31

грудня Ви замкнете українські книжечки на тій сторінці, до якої саме дочитали і вже більше й не поглянете на них! О ні, зовсім не так! Бо з книжкою така справа, що коли більше їх читати, то більше ще хочеться. Отже коли Ви прочитаєте немало продовж цих двох місяців, то опісля вже Вас ніхто й не віджене від книжки! А цього саме я й хочу, бо я Ваша добра приятелька і знаю, що коли більше її читати, то кою, вона принесе Вам багато добра.

Та Ви думаєте, що на цьому покінчиться вся справа з Двомісячником Української Дитячої Книжки? Ого, якби я почала перелічувати Вам, що то ще буде діятися, треба б ще більше сторінок додати до „Готуйсь“! Ось

про книжечки для Вас будуть писати навіть зовсім дорослі українські часописи. А коли Ви побачите в Татовій газеті проголошення нашого Двомісячника Української Дитячої Книжки, то там собі прочитаете, скільки то га яких поважних українських товариств буде старатися разом з Об'єднанням Працівників Дитячої Літератури, щоб Ви мали свої книжечки

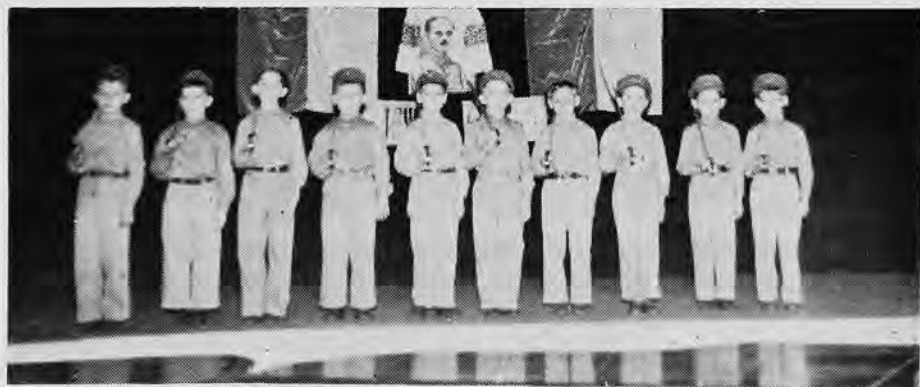
І в Вас у школі чи в Гнізді певно буде якась окрема імпреза в честь книжки. Може Ви теж будете в ній виступати?

А ще видамо окремих каталог-список книжок. І кожен та кожна з Вас дістане один такий список разом з „Готуйсем”. Ще тільки не знаю, чи з цим числом чи з грудневим. А мушу Вам похвалитися (тільки не розказуйте

цього нікому!), що це я намовила сестричку редакторку Лесю, щоб додала цей каталог до нашого журналика. Бо тоді — подумайте! — Ви зможете самі собі вибрати, які книжечки Вам подобаються, попросите в Батьків грошей та самі собі замовите ці книжки. Бо в каталозі буде й адреса, де замовляти. І подумайте, які важні Ви будете, коли до Вас прийде з пошти посилка з книжками!

І ще багато іншого цікавого буде. Тільки тепер мені вже і лапка писати болить і чорнило в ручці-самописці висохав. Напишу отже решту в грудні. А Ви до того часу пильно читайте українські книжечки та радійте ними так, як і я радію,

Ваша Мишка

Малі Стрільчики — українські новаци.

В ДОМІВЦІ ПІСЛЯ СХОДИН

(Зкінчення)

— Та чули вже, чули про твою Соню! — проворкотів люто „Готуйсь” з-під крісла. — Не досить, що в мене кожна картка корчиться від болю, а тут ще вислухуй, як ти вихвалюєшся! Ох, ох, як ломить мене в „Кутку розваг”! А „Новачка Ксеня” зовсім затерпла від болю! Ох, ох!

Та враз „Готуйсь” замовк, бо в дверях заскреготав ключ, під дверима загомоніли голоси і засвітилося світло. В кімнату ввійшла новачка Соня зі своєю сестричкою.

— Маєш щастя, що я ще була тут на пробі хору, — сказала сестричка, — а то ти була б не достукалася до домівки! А звідкіля ти повернулася сюди? Бо ваші сходинок покінчилися вже давненько, вже й новаки встигли тут відбутися свої сходинок та розійтися.

— Аж з-під самої хати я повернулася! — відповіла Соня, обтираючи личко хусточкою з крапель дощу. — Я побачила аж під хатою, що не взяла „Готуйсь”, а що сказала б моя Мама, якби почула, що я, новачка — забудько? Та й Улянци я обіцяла, що як буде чемна, принесу їй зі сходинок „Готуйсика”!

— Це добре, то тепер шукай його швидко! — порадила сестричка.

— Ось, ось він! — аж скрикнула на радощах Соня і кинулася до Михасевого „Готуйся”. — під кріслом. Та враз зацікавилася:

— Ні, це не мій „Готуйсь”! Мій так не може виглядати! І мій був підписаний! Я добре пам’ятаю! — та стала безрадно розглядатися по домівці, чи де не обкладинка. Аж побачила ріжок свого „Готуйсь” з-під шафи.

— Мій, мій! — загомоніла. — Так, навіть підписаний, але... — і в очах їй стали сльози, — але прошу сестрички, я його під шафою не лишила!

— Я знаю, що ні, — відповіла повагом сестричка, — це мусів хтось інший його туди закинути, бо ти добра новачка і знаєш, що треба шанувати всяке друковане слово, а тим більше українське! Ну, бери свого „Готуйся” і ходімо!

Соня обтріпала з пороку свого „Готуйся” та заховала під плащиком, щоб не промок на дощі. І вже були разом зі сестричкою біля дверей, коли Михасів „Готуйсь”, покинений та самотній гірко застогнав. Сестричка, мабуть, почула цей стогін, бо відвернулася від дверей та підняла його.

— Пожди, Соню! Хоч той „Готуйсь” і не твій, та не слід тер-

піти такої зневаги, щоб новацький журнал валявся тут по землі! Візьми його з собою, позліплюй сторінки, повипростовуй, а тоді розпитай поміж усіма новачками та новачками, чий він, та віддай. Тоді матимеш ще одне добре діло!

**
**

Надворі падав густий дощ, а обидвом „Готуйсям” було тепло й затишно на однострою під Сониним плащиком.

— Бачиш, хіба я тобі не казав? — шепнув Сонин „Готуйсь”.

— Якби ти мав ціле „Майстрування” отак роздерте, як я, то також нічого не сказав би! — проворкотів йому у відповідь Михасиків.

Мал. Христя Хитра

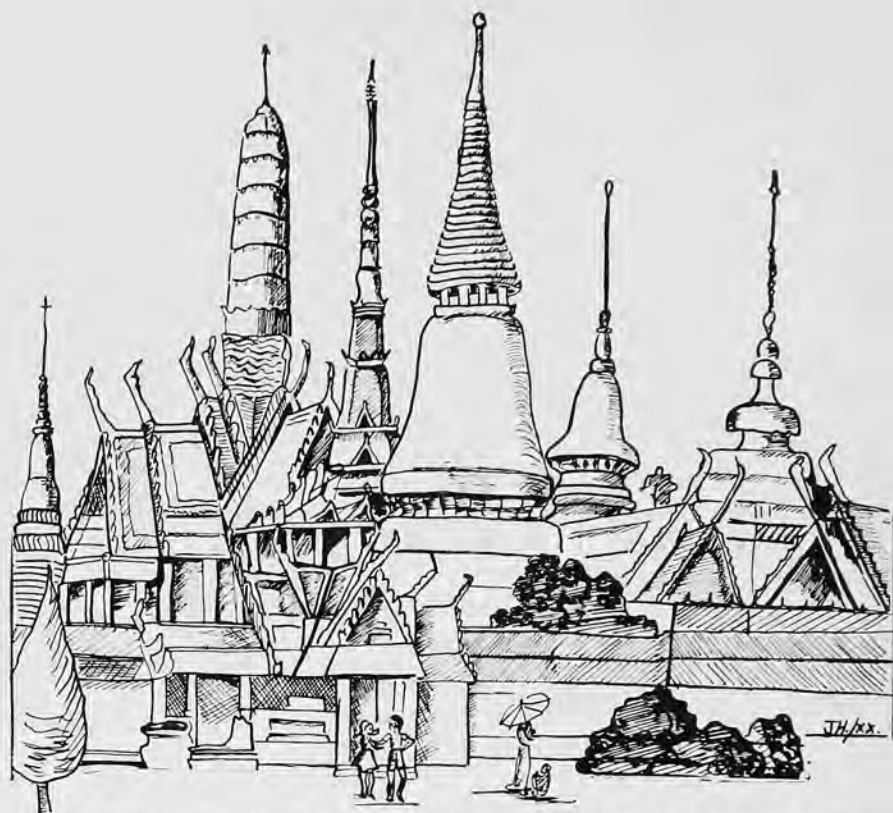
ПОДОРОЖ ДОВКРУГИ СВІТУ

Банкок, Тайлянд, дня 5 листопада 1966

Дорогий „Готуйсь”!

Ми перелетіли над високими горами, які відділюють Бурму від Тайляндру та приземлилися у Банкоку. Це столиця Тайляндру. На лєтовищі дожидали нас післанці князя Рама, що є далеким родичем самого короля цієї країни, Фуміфона. Вітаючись, вони склали руки, немов до молитви а опісля допомогли нам всісти до елегантного авта. Через вулиці з дуже швидким рухом, що панує в столиці, дісталися ми у двір великої палати. Яка вона прекрасна! Вся покрита дивовижними різьбленими взорами та розмальована яскравими барвами.

У дверях палати привітали нас князенко Ну Ной та княжна Ніянг Чіанг. І на велике наше здивування, вони були такі самі, як ми і як усі інші діти: веселі й говірки, хоч дуже чемні. А, правду ка-

жучи, я уявляв собі, що вони сидітимуть весь час на тронах з коронами на головах.

Ну Ной і Чіанг гралися з нами, обводили нас по гамірних вуличках і бульварах Банкоку, показували високі святині, побудовані в честь пророка Будди.

Але найрадше опроважували вони нас по просторих кімнатах палати свого Батька та показували нам різні пам'ятки, які заховалися у їх родині від соток літ. А оглядати було справді що, бо внутрі палата була прикрашена золотом та сріблом. На стінах пишались різьби й образи старинних воїнів та дивних звірів, висіли дорогі шовкові тканини всі в барвистих узорах.

В одній світлиці стіни були обвішані важкими старинними списами, мечами та іншою зброєю.

— У вас — немов у музею! — дивувалася Оленка.

— Це щось більше, як музей, — відповів Ну Ной. — тут зброя наших предків, що нею вони обороняли нашу країну від ворогів. Це

зброя, якою вони здобули нам волю та дали право нам називати-ся „Тай”.

— А що значить „Тай”? — спитав я.

— „Тай” значить „вільний”, а Тайлянд значить „країна Вільних”, — відповів Ну Ной, а в його скісних темних очах блиснули горді іскорки.

З дивним почуттям пошани, таким, немов у церкві, оглядали ми ковані щити, які напевно захищали когось колись у бою, поцерблені мечі, що вибороли волю цій країні Вільних. Між цією суворою зброєю лежав на столику тонкий поясок, вибиваний самоцвітами. Він виглядав такий ніжний і радісний на тлі цього всього важкого знаряддя, що я мимоволі зацікавився ним.

Княжна Чіанг поспішила пояснити: — Цей поясок належав колись королеві Сурігіотай, що жила в половині шінадцятого століття та вславилася своєю відвагою й посвятою. Це вона відіграла рішальну роль у війні „Сімох Білих Слонів”.

— У війні „Сімох Білих Слонів”?! Як дивно! — аж вигукнула Оленка та ждала нетерпеливо дальшого пояснення.

— Так, тоді, як і тепер, коли знайшли у країні білого слона, приводили його у королівський двір. Всі тайляндці знали, що білий слон — власність короля, символ його королівської влади. Та білих слонів дуже мало і нелегко їх знайти. Отож король Чакропат, чоловік королеви Сурігіотай був дуже щасливий. Він був власником сімох білих слонів. Слава про це розійшлася по всьому світі і коли бірманський король довідався про те, його заздрості й люті не було кінця. Він же не знайшов у своїй країні ніодного білого слона! Правда й те, що він хотів здобути собі ще більше земель, тож післяв слуг до короля Чакропата.

— Віддай мені чотирьох білих слонів, а якщо ні піду війною на тебе! — переказував він.

Та король Чакропат був відважний. — Я обороню свою країну і її славу від твоїх військ! — відповів він.

І так почалася війна — довга й важка. Бірманські війська підходили все ближче та ближче під мурн тодішньої тайляндської столиці, Лютії. Багато тайляндців згнуло, багато попало в полон. Та вони не піддавалися! Оборонити свого короля, свою столицю, свою країну — цеж найбільший обов'язок!

Аж одного дня король Чакропат зустрівся в битві з бірманським королем. Сидячи на великих слонах, два вожді кидали раз пораз один в одного важкими залізними списами. Раз по раз розганялися вони та кожен старався всією силою скинути противника зі слона. Недалеко сиділа на своєму слоневі королева Сурігіотай і приглядалася цьому завзятому двобосві. Вона бачила, як бірманський король здобував щораз то більшу перевагу над її чоловіком, як він розганявся та метав свої смертоносні списи.

Ранений король Чакропат вже тратив сили, а ворог наступав щораз завзятіше. Ось-ось страшний бірманець стане переможцем! ..

Королева Сурігіотай розігнала, не вагаючись, свого слона та вгналася поміж двох противників. Та в цю хвилину спис, що був націлений на її чоловіка, пробив її невеличке, ніжне тіло. Вона захистила свого короля, але сама впала на землю нежива.

Побачивши хоробрість своєї улюбленої королеви, що не вагалася віддати навіть свого життя, наші війська почали так завзято наступати на ворога, що бірманці мусіли незабаром відступити у свої краї. А в Тайлянді запанував знов мир та добробут. Всі славили відважну королеву і добра пам'ять про неї залишилася й досі.

Ми приглянулися ще з більшою увагою невеличкому золотому пояскові і чомусь прийшла на думку не одна жінка, а 500 українських жінок, які в вишиваних сорочках, взявшись за руки, відваж-

но протиставилися ворожим большевицьким танкам і згинули під ними. Вони теж боролися за волю. І Матуся розказувала нам, що сталося це не сотки років тому, але таки в цьому столітті, в 1954 році в Кінгірі в далекій азійській країні Караганді.

— А тут щит і меч Чорного Князенка . . . — почув я голос Ну Ноя. Він вказував на зброю, ковану золотом та сріблом.

Та не всів він розказати нам про цього Чорного Князенка, бо покликали на вечерю. Отож напишу Вам про це другим разом.

Готуйсь!

Оленка і Ромко

Сестричка Маруся Шевчук

ТАМ, ДЕ КРАЇНА КВІТОК...

Викотилось сонечко з-за хмар, побачило країну квіток і засвітило над нею. Якраз тоді вибігла з каштанової палати князівна Незабудька в довгій сукні, тканій в незабудьковій взори та побігла, підскакуючи, у сад. Над нею схилилося ніжно віття верб, біля яких вона гралась. Втомившись, сіла князівна Незабудька під розлогим дубом та заснула. Снилися їй веселі метелики, що кружляли над її головою, неначе танцювали. Та враз почувся тужливий спів якоїсь пташини. Всі метелики порозліталися, а князівні стало сумно-сумно і вона пробудилася.

Вже вечоріло. Останнє проміння сонця немов прощало день та вказувало Незабудьці шлях до палат. Вона протерла очі й побігла у терем.

Король Мак, сидячи на своєму троні сказав своїй дочці, Незабудьці: „Добра ніч!“ — і вона замкнула за собою соломкові двері своєї

кімнатки. Там обняла свою голову журливо руками і сіла на своє фіялкове ліжко. Її далі турбував той нерозгаданий сон. Так просиділа вона неповоротно до півночі. Місяць заглянув у її віконце, та не зміг її потішити.

Аж нараз почула князівна тихий спів тієї самої пташки, що його чула у сні. Аж стрепенулася та стала наслухувати. А тоді, немов зачарована, піднялася з ліжка, відчинила двері та попрямувала туди, звідкіля нісся цей спів.

У палаті всі спали. Надворі місяць світив ясно. А спів долітав з-за кактусового муру, що окружав царство. Мур цей не пропускав у город ніякого чужинця. А хто попробував би продістатися, того колов жорстоко.

Вже станула князівна під цим муром та побачила маленьку пташку-соловейка, що сидів на черешні та все ніби кликав її на той бік муру. Князівна заворушила квіткою маку, що росла поруч, і враз з'явився лицар Прутик.

— Чим можу послужити тобі, князівно? — спитав.

— Лицарю, я хочу поглянути поза мур!

— Але ж князівно, це забороняє наш закон. Та коли ти так дуже цього хочеш, я перенесу тебе туди, та тільки на одну мить.

Лицар Прутик взяв князівну на руки та справно проскочив понад мур. Там, під муром, лежала ранена людина. Почувся стогін і приглушені слова:

— Я княженко Красенко... ранений... Змилуйся, князівно...
— Стогін... Тиша знову...

Князівна Незабудька вже пустилася до потічка по воду для раненого, та лицар Прутик задержав її:

— Тільки одну хвилину і не більше, князівно! — сказав він суворо. — Я мушу перенести тебе зараз знов у твій город!

Лицар взяв її на руки та переніс знов у країну квіток, а князівна сіла там під кактусовий вал та почала гірко плакати. Княженко почув крізь вал цей плач та прошепотів:

— Не плач, князівно!!

Незабудька підняла голівку, підвелася та розглянулася кругом. І враз завважила в мурі маленьку тріщину, що нею могла пролізти. Ще раз розглянулася, чи хто не бачить її і миттю пролізла на другу сторону. Там кинулася до потоку, набрала води в долоні та подала пити княженкові.

Та враз почувся звук грізних сурм і до князівни стало наближатися військо Прутиків. Втікати було ніколи. Прутики схопили князівну та повели просто на суд до князя Мака.

— Чим ти провинилася, доню, що тебе приводять на суд? — спитав князь Мак.

Князівна похилила сумно голівку:

— Я допомгла людині... — прошептала.

— Замовчи! — гукнув князь. — Це проти нашого закону! І, як бачу, ти цього навіть не жалуєш! Яка кара повинна зустріти її, мудрці Соняшники?

Три старші мужі виступили, вклонилися князеві та відчинили товсті книги з дубових листків.

— Кара — виключити її з нашого князівства! — врочисто промовив перший.

— Кара — перемінити її в вербу! — промовив другий.

— Кара — перемінити її в кактус! — відчитав зі своєї книги третій.

— Тому, що ти моя дочка, можна тобі вибирати кару, яку сама схочеш! — промовив князь Мак. — Котру вибираєш?

Розглянувшись поважно по залі та поклонившись усім по черзі, а вкінці батькові-князеві, Незабудька промовила:

— Батьку-князю, мудрці-Соняшники, лицарі Прутики та всі приявні громадяни країни квіток! Знаю, що згідно з нашим законом заслужила я на найгіршу кару, та я не відрікаюся того, що я вчинила. Хоч закон не дозволяв мені покидати мого князівства, та серце рвалося з жалю за нещасною людиною. Цей чужинець не вчинив нам нічого злого! Хіба годиться, щоб у нашій країні, найкращій у світі, були такі закони, що забороняють допомгти комунедь у терпінні? Чому не прийняти б нам його у наше царство та не допомгти йому?

Князівна замовкла. І в усій залі запанувала тиша. Тільки після якогось часу промовив князь Мак:

— Нехай всі вийдуть з цієї залі, окрім мудрців!

Нарід непевний, затривожений, ждав перед теремом на площі. Між ними і князівна Незабудька, під гострою сторожею Прутиків.

Коли це нараз задзвонили у всьому князівстві сині дзвіночки та білі нарциси. Князь Мак вийшов врочисто з палати на ганок, а за ним мудрці. Три Соняшники виступили на перід і один за одним проголосили присуд:

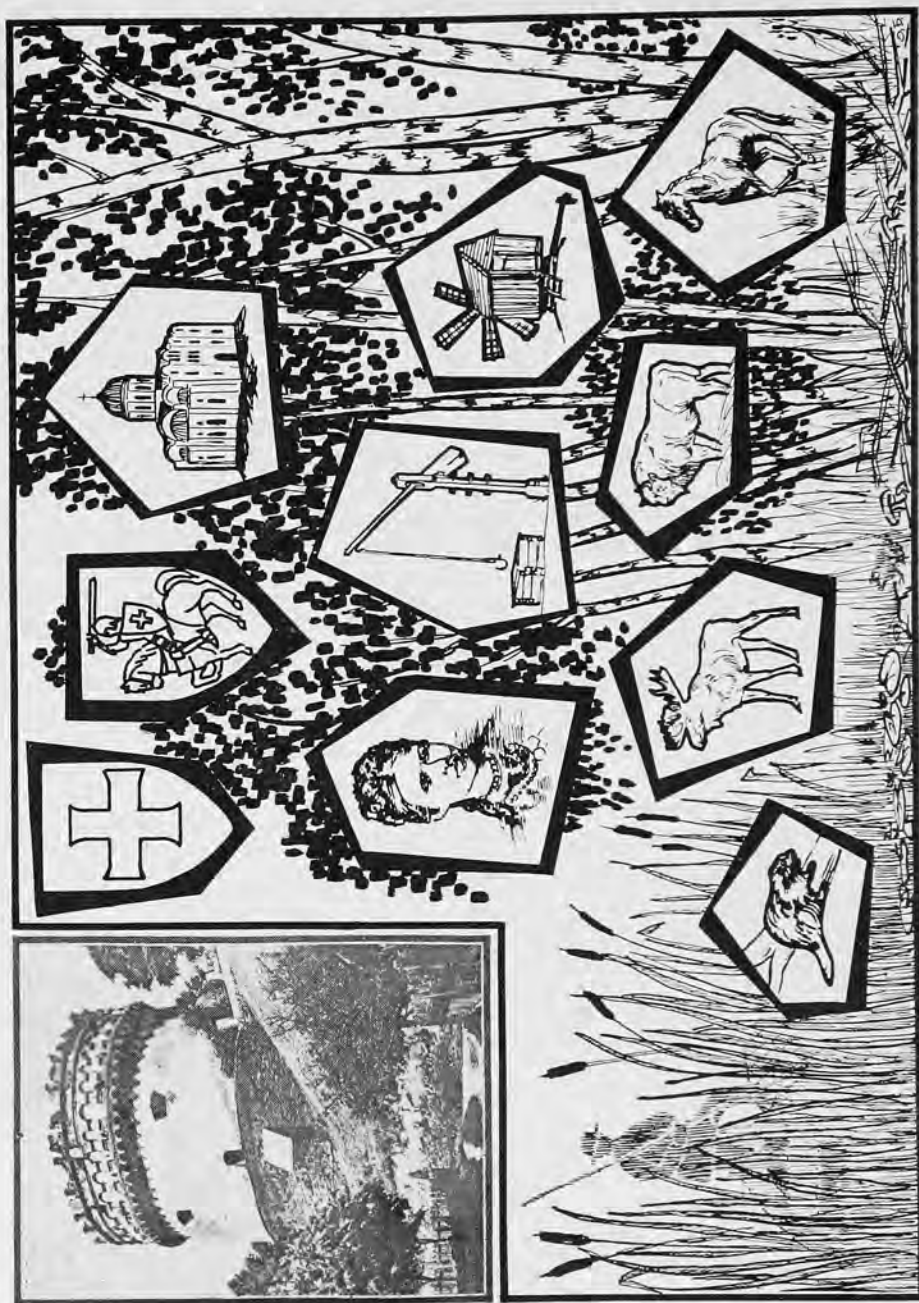
— Князівна невинна!

— В неї золоте серце!

— Наше князівство радо прийме та погостить чужинця!

Князівна припала до ніг батька зі сльозами радості в очах.

Заграли сурми і відчинилася кактусова брама. Лицарі принесли чужинця на фіялкових носилках та поклали перед князем. Князівна метнулася перев'язувати та лікувати його рани, а весь нарід пустився на радощах в танок перед княжим теремом.

Мал. Оксана Борис

Володимир Мацьків

ЯК ВОЛОДКО КОСИВ ГРЕЧКУ

Мал. Ромко Завадович

Почалися вакації. Володко Деркач закінчив сьому клясу і став скучати. Його батько, поштовий урядник, жив постійно у Львові. Він заробляв так мало, що навіть не міг думати про виїзд в ріднею на вакації. І Володкові теж не приходила ніколи думка, щоб їхати кудись на літо. Він жив недалеко Високого Замку¹⁾, а там було доволі місця, щоб гратися, були його товариші і дерева хоронили від гарячого соняшного проміння. Він не відчував потреби ніякої зміни.

Яке ж було його здивування, коли нараз дістав запрошення від вуйка, приїхати до нього на цілі вакації. Вуйко був хліборобом у селі на Поділлі. В листі писав теж, що вчитель з його села буде незабаром у Львові і забере Володка зі собою.

Зразу Володко не знав, що про те думати. Він ще ніколи не був на селі. Але погодився їхати, коли Мати розказала, як на селі гарно. Мати приготувала все потрібне до подорожі і в найближчу суботу Володко вперше виїхав зі Львова.

Хоч дорога залізницею тривала кілька годин, час пройшов Володкові дуже швидко, бо він приглядався весь час містечкам та селам, що їх минали дорогою. Споглядав на розлогі лани пшениці та іншого збіжжя, а теж менші загони. Вони виглядали так, як прямокутники, що їх Володко рисував та обчислював у школі на годинах геометрії. На пасовищах бачив дітей, що пасли худобу або купалися в річках. Де-не-де видно було на полі людей, які розпочинали вже жнива.

Над вечір Володко прибув на місце. Познайомився з вуйками, їх двома синами та з бабунею. Ромко був старший від Володка, а Юрко на рік молодший від нього. Але виглядали якось інакше: були рослі, сильні, з засмаленими сонцем обличчями.

На столі зараз появилися глечик квасного молока та свіжий разовий хліб з маслом.

— Поки буде вечеря, підкріпіться трохи! — сказала тітка. — Опісля оглянете господарство, завтра поглянеш на все село, а в понеділок ідемо в поле та починаємо жнива.

Підвечірок смакував Володкові, як ще ніколи в житті. Опісля пішли оглядати господарство. Перед хатою було доволі обширне подвір'я. Збоку стайні, де стояла худоба: коні та безроги. Біля стайні курник, дещо дальше стодола на збіжжя і сіно та шопа на вози, сани й інше господарське приладдя. За стодолю простягався город і сад. На городі росли огірки, салата, буряки, фасоля, цибуля, помідори та інша городина. В саді росли черешні, сливи, яблуні та груші. Рів відмежовував сад від поля.

Це все Володка цікавило і він про все розпитував. Незабаром покликали хлопців на вечерю, а опісля вони всі три пішли спати у стодолу на сіно.

Ранком хлопці побудилися доволі вчасно. Сонце що тільки зійшло. Ромко та Юрко почали зараз збиратися.

— Чого ви так рано встаете? — спитав спросоння Володка. — Сьогодні ж неділя, роботи нема ніякої!

— Що неділя, це правда, — відповів Ромко, — але і в неділю є робота. Мусимо зрана напасти корови, вигнати гуси на громадське пасовище, напоїти коні — і все це ще поки підемо у церкву. А ти можеш ще трохи поспати, бо ти мабуть втомився після вчорашньої дороги.

І Володка остався на пахучому сіні та роздумував, як то інакше живуть люди на селі, як ті, що в місті.

Після снідання та Богослужби Володка пішов з хлопцями оглядати село. Воно було невелике. По обидвох боках сільської вулиці біліли хатки. Одні покриті солом'яними стріхами, інші під бляшаним дахом. Перед хатами цвіли в городчиках квітки, а за хатами простягалися подвір'я з господарськими будинками, зовсім, як у Володкових вуйків. На селі було тихо, хіба що рев корови, іржання коня чи гавкання собаки нарушували спокій.

Після обіду Володка знов пішов у село. Чув, як господарі, що їх зустрічав на вулиці, говорили про близькі жнива: одні хвалились гарним збіжжям, інші журилися, що важко дістати робітників до помочі, бо самі не встигнуть всього зібрати. Володка познайомився з сільськими хлопцями та дівчатами. Вони розпитували його про Львів, яка там школа, які церкви, тощо.

Хоч влітку день довгий, Володкові він здався закоротким. За розмовами та розпитуваннями і не зглянувся, як настав вечір.

Як же здивувався Володко, коли другого ранку прокинувся і не побачив біля себе ні Ромка ні Юрка. Швидко зібрався, відмовив ранню молитву та побіг у хату. Та в хаті застав тільки бабусю.

— Ти, козаче, добре спав! — промовила вона. — Наші всі вже давно в полі!

— А чому ж мене не збудили враз з усіма? — спитав з жалем Володко.

— Завтра вже збудять. А ось тобі й сніданок. Незабаром Юрко прижене корови з пасовища, тоді підеш з ним у поле, понесете полуденок женцям.

І ось вони йшли. Володко ніс жбанок свіжої води, а Юрко кошук з харчами. Ішли пільною дорогою поміж двома стінами збіжжя. Коли зустрічали дорогою людей при праці, Юрко здоровив їх привітом: „Дай Боже щастя“!

На вуйковому полі був вижатий вже спорий кусень жита. Там, де недавно росло збіжжя, осталася тільки стерня, а на ній лежали рядами снопи.

Після короткого полуденку жінці взялися знов до праці. Володко довго приглядався роботі, а вкінці попросив, щоб і йому дозволили спробувати жати. Ромко дав йому свій серп²⁾ та розказав, що й як треба робити. Володко почав жати, але це йому ніяк не йшло. Стебла жита втікали з його рук і ніяк було їх вдержати.

— Поклади серп, бо ця робота ще заважка для тебе! — озвалася тітка. — Поглянь на ту жменю, що ти вижав! Жито не так вижате, як вирване з корінцями. Пожди, поки будемо за кілька тижнів косити гречку — це не так важко. А покищо помагай Юркові зносити снопи в один ряд. Опісля складемо їх у копи.

Хлопці взялися за роботу. Снопи були нелегкі і піт спливав Володкові з чола, але він хотів дорівняти у всьому Юркові. Над вечером надійшов вуйко та став складати копи. Правду кажучи, це були „п'ятнадцятки“, бо копа має аж чотири такі.

— А чому треба класти снопи нахрест? — спитав Володко.

— Щоб вони не розсувалися, щоб скоро сохли, коли з усіх боків буде до них мати доступ повітря. Ну й щоб не замekli, якби падав дощ. Так ставимо копи від багатьох вже століть, і виходить, що такий саме спосіб найкращий.

Вечером Володко був дуже змучений, бо ніколи ще не працював так важко. Скромна вечеря смакувала йому краще, як Свячене на Великдень!

Так проминуло кілька днів. А в суботу Володко почув якесь дивне стукання біля стодоли. Вибіг поглянути і побачив, що вуйко бив молотом об якийсь довгий ніж.

— Що це таке? — спитав зацікавлений.

— Клепаю косу³), — відповів вуйко. — В понеділок мушу косити ячмінь, щоб не престояв.

— А коли будете косити гречку, щоб я теж міг поспробувати? — допитав Володко.

Але гречка була ще зелена. Тимчасом вижали жито, пшеницю, скошили ячмінь і овес. Прийшов час возовиці. Робота при звозуванні збіжжя була нелегка, але Володкові дуже подобалася. Треба було подавати снопи на віз а опісля скидати їх у стодолу або класти в стіжки. А дорогою можна було поганяти коні! Хоч вечером боліли руки і спина, але Володко ще ніколи не був такий радий. Тай усі працювали, то дармувати було б ніяково.

Аж одного вечора вуйко заповів, що завтра будуть косити гречку. Вуйко взяв одну косу, Ромко другу а Володкові дали третю. Вийшли в поле та почали косити. Вуйко пішов першим покосом, Ромко другим, а Володко третім. Вуйко махав легко косою, тільки відголос розходився над нею: шш . . . шшш . . . шш . . . А за ним укладався рівно покіс скошеної гречки. Ромкові не йшло це так легко, але й він поступав вперед за Батьком. Коли ж Володко взяв косу в руки та махнув нею перший раз, стяв тільки кілька верхків гречки. Коли махнув вдруге, коса вбилась у землю і він ледве її витягнув. Добре, що не зламалася! Мучився він, мучився, але робота не йшла ніяк. За ним не було ні покоса ні стерні, тільки потоптані стебла. Одним словом — не йшло. Помучився він, поки руки зболіли, а тоді поклав косу. Надійшли вуйко з Ромком та посміялися з нього, а тоді сказали: — Нічого, на другий рік буде краще . . .

Соромно стало Володкові, і тоді щойно він подумав, яка це велика праця!

Ось проминули і жнива. Вакації теж доходили до кінця і треба було думати про поворот до Львова.

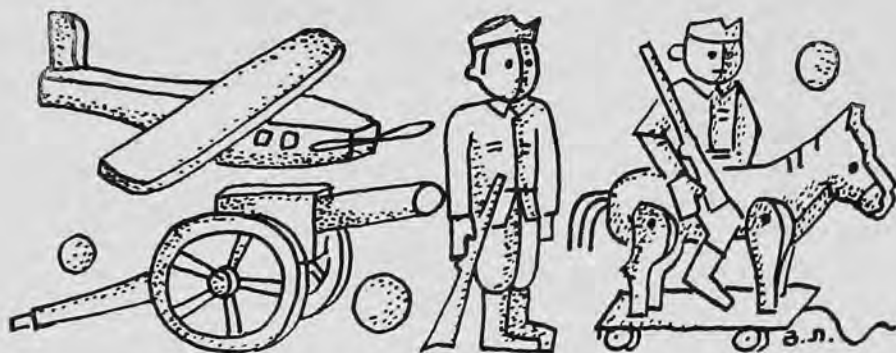
Вдома ледве пізнали його: він виріс, погрубів, обличчя засмалювався сонцем, м'язи на руках ствердли, мов дерево. І що більше: Володко пізнав своє село та щиро полюбив його.

ПОЯСНЕННЯ

1) „Високий Замок” у Львові, це гора, на якій колись стояв замок короля Данила. Сьогодні там парк.

2) Серп, це півкруглий ніж з дрібними зубцями. Ним жнуть збіжжя.

3) Клепати кошу — розклепувати вістря коси молотком, щоб краще було опісля її гострити.

ДЯТЕЛЬ

(*Легенда. Переклав з англійської мови новак Петро Комишан з Ньюнорфолку, Тасманія, Австралія. Містимо тут цей переклад Петра та дякуємо йому за його працю. Наші новазки й новаци розкидані по різних країнах та визгають мови цих країн, а рівночасно знають добре і свою, українську. Тож може ще хто з Вас, Читагі, візьметься за переклади, так, як Петро? „Готуйсь” радо буде їх містити!.*)

Одного дня жінка пекла хліб. Була вдягнена в чорну суконку, білий фартух та мала червоний очіпок на голові.

Якраз тоді, коли було в неї спечені три хлібини, хтось постукав у двері.

— Хто це міг би бути? — подумала вона.

Стукіт повторився. Жінка відчинила двері і побачила старого діда.

— Іди геть! — крикнула вона на нього. — Мені тебе тут не треба!

— Прощу тебе, дай мені щонебудь з'їсти! — промовив дід. — Я дуже голодний.

Дід був такий убогий та сумний, що жінці ніяково було його проганяти. Тому попросила його ввійти в хату та сісти в кухні. Сама стала розглядатися по хаті за їжею для нього і її погляд упав на свіжі три великі хліби.

— Шкода мені цього хліба для нього! — подумала жінка. — Що ж йому дати?

Заглянула в діжу, де ще залишилася рештка тіста. Вишкрябала її старанно по дні, виробила хліб та всунула випікати в піч. Тісто виросло високо і скоро хлібина була спечена.

— І цей хліб завеликий для нього, — подумала. Ще раз пробігла зором по кухні та побачила кусок старого, сухого хліба.

— Ось кусок хліба для тебе! — сказала вона старому.

— Дякую, — відповів дід, беручи цей шматок сухаря. — Ти впустила мене в хату та дала їсти. За те сповниться тобі те, про що спершу після мого відходу подумаєш.

Сказавши це, він відійшов.

— Ох, який дуже голодний мусів бути цей чоловік! — подумала жінка. — Я хотіла б стати пташкою, щоб полетіти за ним і дати йому свіжу хлібину!

І враз вона стала маліти, її руки перемінилися в крила, червоний очіпок став червоним пір'ям, білий фартух поріс білим пір'ям, а чорна сукня чорним.

Вона замахала крилами і полетіла в ліс.

Якщо побачите колись дятля в лісі, то знатимете, що це та скупа жінка, що не хотіла дати хліба старому жебракові. Вона літає по лісі та раз-по-раз стукає об дерево, шукаючи їжі.

Новачка **Орися Тауридзька** з **Аргентини** пише нам:

Як я дістала жовту хустину?

Я нетерпеливо дожидала ватри, бо хотіла дістати жовту хустину. Я прийшла так швидко, що з мого роя ще не було нікого. Мене прилучили тимчасово до другого роя. Там сестричка Христя навчила нас співати новацькі коломийки а опісля ми гралися в перегони. Коли прийшло все новацтво, почалася ватра. Спершу роздали таборові відзначки тим юнакам, які не були на потаборовій ватрі. Потім наша сестричка Одарка та братчик референт приступили до нашого роя. Кож-

на з нас виступала три кроки вперед та мала проказати слова Новацької Обіцянки, що їх нас навчила сестричка. Тоді братчик референт подавав кожній руку а сестричка закладала на шию хустку. Я була тоді дуже щаслива. При ватрі виступали всі рої. На кінець братчик Олег розказав чудову казку про князя, що його замок зачарувала зла Язя і він його й досі шукає. Опісля всі станули в круг і заспівали „Ніч вже йде”.

Орися Тауридзька
рій „Чорнобривки”,
Аргентина.

ІЗ ТАБОРОВОГО ЖУРНАЛИКА „НОВІ ДОРІЖКИ” ТАБОРУ НОВАЧОК НА ОСЕЛІ „ПИСАНИЙ КАМІНЬ” БІЛЯ КЛІВЛЕНДУ

Чарівна жабка

Давно, давно жила в одному селі в Україні сільська дівчина, на ім'я Христина. Її мама була вдова. Христині було сімнадцять років, вона була дуже гарна, мала довге ясне волосся та великі, чудові сині очі. Христина ходила щодня в ліс, збирати малини, бурівки й гриби. Ліс був темний і

густий, але Христина заходила до нього лиш з краю, бо знала, що в глибині лісу бігають вовки. Часом Христя приглядалася, як сарна ходила пити воду. Сарна гляділа на неї здалека лагідними очима. Часом Христя приносила капусту зайчикам чи зерно пташкам. Христя була завжди дуже весела.

Одного дня влітку Христя пішла в ліс збирати квіти. На цей раз вона зайшла глибоко в ліс. Там був маленький але дуже глибокий ставок а кругом нього росло багато, багато різних квіток: братчики, незабудьки, фіялки, дикі тюльпани та нарциси.

Нараз зі ставочка вискочила жабка. Мала вона золоту шкіру а на голові корону з самоцвітами. Жабка промовила:

— Не бійся, Христю! Я не вчиню тобі лиха. Я — зачарований княженко. Недобра чарівниця перемінила мене в жабу і я мушу бути жабою, аж поки якась дівчина визволить мене. Мені суджено бути жабою сім літ, а оце вже кінчається шостий рік. Визволи мене, Христю!

Христя не знала спершу, що відповісти, а далі сказала:

— Добре, тільки скажи мені, що треба робити.

— Це буде нелегко, — відповіла жабка. Тобі треба пройти цей ліс, далі поле, і знов зайти в ліс. В цьому лісі зустрінеш добру чарівницю. Вона дасть тобі чарівну шапочку і при допомозі цієї шапочки ти дійдеш до недоброї чарівниці. Вона має мій перстень, що його дав мені мій Батько-чарівник. Тільки мусиш скоро йти! А чарівної шапочки добре доглядай, бо коли прийдеш з нею до недоброї чарівниці, вона муситиме сповнити тобі три бажання. Ти лиш підкинь шапочку вгору та скажи, щоб мій перстень упав тобі на руку. А з перстеном приходи зразу до мене!

Христя сказала: — Добре! — та попрощалася з жабкою. Іде вона та йде, аж минула ліс і вийшла в поле. Вона йшла все далі і аж в дванадцятій годині, ніччю зайшла у другий ліс. Там побачила здалека світло і йдучи за ним прийшла під двері хатки. Постукала і з хати вийшла старенька бабуся. Вона спитала:

— Що ти тут робиш, гарна дівчинко так пізно вночі?

— Я прийшла, бабусю, щоб заробити собі Вашу чарівну шапочку! Я бачила в лісі княженка-жабу і він просив мене, щоб я визволила його.

Бабуся відповіла: — Але ж дуже радо! Ти будеш їсти й спати в мене три тижні.

Після цих слів бабуся попросила Христину в хату. Другого дня ранком Христя встала, ще поки сонце зійшло, відразу прибрала та позамітала хатку та принесла квіток. Коли бабуся пробудилася, не могла вийти з дива, що в хатці все аж блищало від чистоти. Вона сказала Христі, що їй не треба залишатися аж на три тижні, коли вона так гарно справилася з роботою. Вже другого дня Христя попрощала бабусю та взяла коробку з чарівною шапочкою.

Іде вона та йде, аж ось бачить вовка, що держить в зубах качку. Христя мала добре серце і хотіла дуже якось допомогти бідній качці. Вона подумала хвилинку, виїняла чарівну шапочку, підкинула її вгору та промовила:

— Згинь, вовче!

І зразу вовк упав мертвий на землю, а качка встала та промовила:

— Ти, Христю, визволила мене від смерті і я тобі дуже вдячна за це, але ти зужила вже одно своє бажання!

І качка зникла. А Христя іде та йде, аж ось бачить орел несе

суслика. Христя виїняла зразу чарівну шапочку, підкинула вгору та сказала:

— Згинь, орле!

Орел зразу впав мертвий на землю, а визволений суслик побіг чимдуж до лісу. В цій хвилині Христя побачила, як вуж схопив пташку. На таке Христя не могла дивитися. Вона виїняла шапочку, підкинула її та промовила:

— Згинь, гаде!

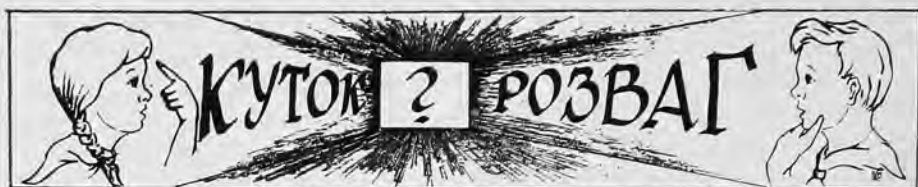
Іде Христя та йде, а під вечір ввійшла в ліс та зайшла до страшної хатки, що стояла на курячій лапці. Аж тут Христя пригадала собі, що всі три бажання вже сповнені. Вона ввійшла в хатку, а там не було нікого, бо недобра чарівниця сиділа аж в останній кімнаті. Та враз Христя побачила як з комина випало щось блискуче. Христя підняла його і побачила, що це був перстень. Христя схопила його, сховала в кишеню та чимдуж побігла над ставком в лісі.

Жабка сиділа над ставком, дуже втомлена й невесела.

— Жабко, жабко, поглянь, це я, Христя, маю твій перстень! — закликала Христя.

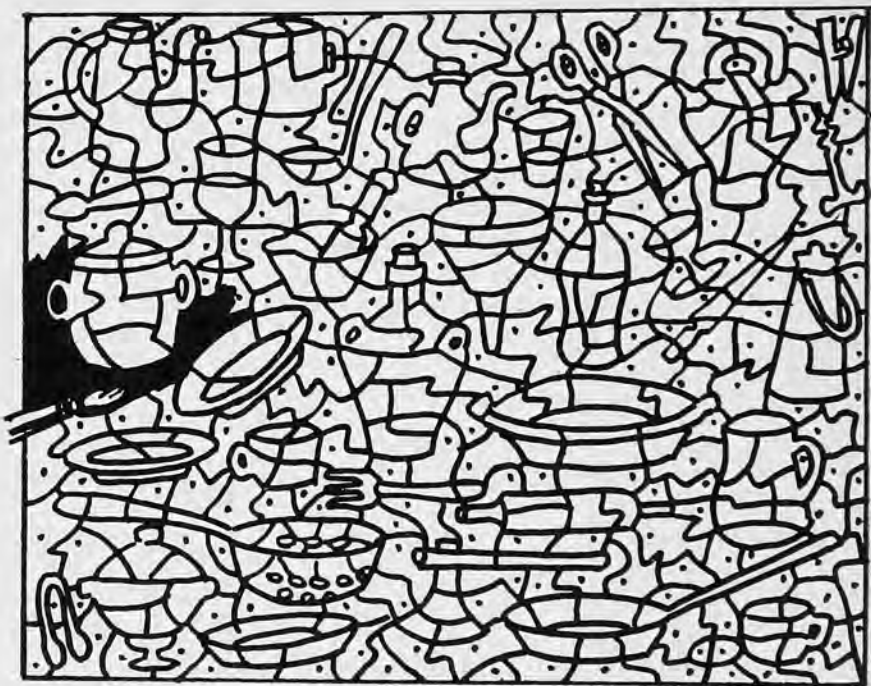
Вона перекинула в руках перстень і жаба перемінилася у прекрасного княженка. Тоді княженко перекинув перстень і Христя замінилася у ще кращу князівну. Вони подружилися та взяли Христинену Маму у свою палату.

Новачка Люба Гавур

ЩО ТУТ СХОВАНЕ?

Спробуйте знайти 33 речі, заховані в цьому малюнку. Щоб переконатися, чи Ви все правильно відгадали, замалюйте олівцем поля, позначені крапками. Відтак постарайтеся назвати всі намальовані речі та пришліть розгадку „Готуйсеві”.

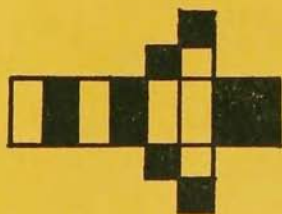
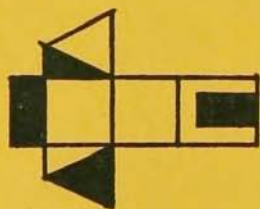
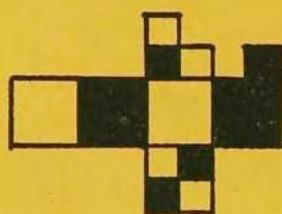

КОМУ ЦЕ ВДАСТЬСЯ?

На малюнку бачите різні фігури. В кожному рядку одна фігура розкладена, а три виглядають, неначе зліплені брили.

Пригляньтеся фігурам в кожному рядку та скажіть, котра з цих трьох фігур виглядала б так само, як ця, що стоїть зліва, якби її так розпростерти. А щоб перевірити, чи Ви добре вгадали, відрисуйте фігури, що зліва на малюнку, розмалюйте, витніть їх та зліпіть кожную в цілість.

Новарка Кася

Кася : - Зимно в -і!

Мерзнуть дуже бігні   діти!

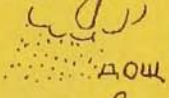
Буде ^{РІЙ} наш пакувати
Ім -очки на Свата.

 дала аж три

 подав ще ^{СТРІЧКУ} ниточкам,
 скинула

 ^{КОРСЕТКА} -у і так далі...

Тільки ^{М'ЯЧ} не мав що дати,
Він допоможе пакувати.

А тепер як ^{ДОЩ} надворі,

 так усім говорить:

- Не страшка нам ^{ХУРТОВИНА,}

Ми зробили ДОБРИЙ ВЧИНОК!